

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه ریحانه النبی (سلام الله علیها) شیراز

تحقیق پایانی سطح سه (کارشناسی ارشد)

عنوان:

انتظار و وظایف منتظران

استاد راهنما:

سرکار خانم صادق

پژوهشگر:

طیبه فتحی

اردیبهشت ۱۳۹۵

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
بخش اول: مباحث مقدماتی	
فصل اول: کلیات	
۱-۱ تعریف و تبیین	۵
۲-۱ اهمیت و ضرورت تحقیق	۵
۳-۱ پیشینه تحقیق	۶
۴-۱ سؤال‌های تحقیق	۷
۵-۱ روش تحقیق	۸
۶-۱ فرضیه تحقیق	۸
۷-۱ موانع و مشکلات	۸
فصل دوم: مفهوم شناسی	
۲-۱ مفاهیم و متغیرها	۱۰
۱-۲-۱ انتظار در لغت و اصطلاح	۱۰
۲-۲-۱ تفسیر واژه انتظار	۱۳
۳-۲-۱ معنای لغوی و اصطلاحی فرهنگ	۱۵
۴-۲-۱ فضیلت انتظار	۱۷
نتیجه‌ی فصل دوم	۱۹

بخش دوم: آسیب‌شناسی جامعه منتظر در عصر غیبت

فصل اول: آسیب‌شناسی جامعه منتظر

- ۱-۲ آسیب‌شناسی جامعه منتظر ۲۲
- ۱-۱-۲ آسیب‌های فکری و اعتقادی ۲۲
- ۱-۱-۱-۲ عدم درک صحیح از اضطرار به حجت ۲۲
- ۲-۱-۱-۲ زمینه سازی از راه گسترش ظلم و فساد ۲۳
- ۳-۱-۱-۲ توقیت ۲۵
- ۴-۱-۱-۲ تطبیق ۲۷
- ۲-۱-۲ آسیب‌های رفتاری ۲۸
- ۱-۲-۱-۲ ایجاد هرج و مرج و بروز اختلاف شدید ۲۸
- ۲-۲-۱-۲ ظهور مدعیان دورغین نیابت خاص ۲۹
- نتیجه‌ی فصل اول ۳۴

فصل دوم: وظایف عمومی منتظران

- ۲-۲ وظایف عام منتظران ۳۶
- ۱-۲-۲ شناخت امام عصر (عجل‌الله تعالی فرجه شریف) ۳۶
- ۲-۲-۲ پاکسازی جان و روح از گناهان ۳۷
- ۳-۲-۲ محبت به حضرت ولی عصر (عجل‌الله تعالی فرج شریف) ۳۹
- ۴-۲-۲ الگو پذیری ۴۲
- ۵-۲-۲ اطاعت پذیری و احترام ۴۴

از این رو حفظ و تقویت پیوند قلبی با امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و تجدید دائمی عهد و پیمان با آن حضرت، یکی از وظایف مهمی است که هر شیعه منتظر در غیبت برعهده دارد. بدین معنا که یک منتظر واقعی حضرت حجت به رغم غیبت ظاهری آن حجت الهی هرگز نباید احساس کند که جامعه بی مسئولیت رها شده است و هیچ تکلیفی نسبت به امام و مقتدای خود ندارد. در روایت های متعددی، امامان، شیعیان خود را به تجدید عهد و بیعت با امام زمان خود سفارش کرده اند و از آنها خواسته اند که در آغاز هر روز بعد از هر نماز واجب، دعای عهد بخوانند، همه نشان از اهمیت پیوند دائمی ایشان با مقام عظمای ولایت و حجت دارد.

در نتیجه وقتی که تمام معتقدان به مهدویت با آرزوی مشارکت در نهضت جهانی حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و تشکیل دولت حق، سیره نیل به قله عرفان را پیشه خود قرار دهند، انتظار و قدرت سازندگی خود را باز می یابد و حضور در عرصه های مختلف سیاسی و اجتماعی و ... آمیخته با معنویت همگانی می شود. و همچنین تمام متون باب انتظار با تأکید این مطلب را بازگو می کنند که انتظار از نوع رفتار هدفمندانه است و نه آرزو و توقع محافظه کارانه و سازش گرایانه؛ زیرا بیزاری سازش کارانه از نظر اسلام، گناهی غیرقابل بخشش است. پس منتظران واقعی کسانی هستند که با عبور از مسیر بندگی و کسب صفای باطن غیب را به تماشا می نشینند و با احساس حضور در محضر غایب منتظر، زندگی را تجربه می کنند.

منابع و مأخذ

* قرآن

منابع فارسی

- ۱- احمدی، عاطفه، فرزاد، سمیه، تنها راه، چاپ ششم، تهران، نشر حضرت مهدی (عجل الله تعالی شریف)، بی تا.
- ۲- اکبرنژاد، مهدی، بررسی تطبیقی مهدویت، چاپ سوم، قم، نشر بوستان کتاب، ۱۳۸۸.
- ۳- بالا دستیان، محمد امین، نگین آفرینش، چاپ چهل و چهارم، قم، نشر بنیان فرهنگی مهدی موعود، بی تا.
- ۴- بهروز لک، غلام رضا، انتظار موعود، جلد ۴، قم، نشر بنیان فرهنگی مهدی (عج)، بی تا.
- ۵- جاسم حسین، تاریخ سیاسی غیبت امام دوازدهم (عجل الله تعالی فرج شریف)، مترجم محمد تقی، آیت اللهی، چاپ اول، تهران، نشر امیر کبیر، ۱۳۶۷.
- ۶- جمعی از نویسندگان مجله حوزه، چشم به راه مهدی (عجل الله تعالی فرج شریف)، چاپ چهارم، قم، نشر بوستان، ۱۳۸۵.
- ۷- حسینی مطلق، محمد رضا، راه وصال، چاپ دهم، قم، نشر نصایح، بی تا.
- ۸- حسینی دشتی، مصطفی، معارف و معاریف، جلد نهم، تهران مؤسسه فرهنگی آرایه، ۱۳۶۹.
- ۹- خمینی، روح الله، صحیفه نور، جلد ۱۲، قم، ناشر سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۶۹.
- ۱۰- خدامراد، سلیمان، درسنامه مهدویت، چاپ یازدهم، ج ۲، قم، انتشارات بنیاد فرهنگی حضرت مهدی، ۱۳۸۷.

- ۱۱- رازینی، علی، **مفرات فران**، چاپ اول، تهران، نشر سهروردی، ۱۳۸۴.
- ۱۲- زمانی، حسن، **ندای آسمانی**، چاپ دوم، قم؛ نشر بنیان فرهنگی حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرج شریف)، ۱۳۸۹.
- ۱۳- شفیعی سروستانی، ابراهیم، **معرفت امام زمان و تکلیف منتظران**، چاپ سوم، تهران، ناشر موعود ۱۳۷۸.
- ۱۴- شریعتمداری، جعفر، **شرح و تفسیر لغات قران بر اساس تفسیر نمونه**، جلد چهارم، بی‌جا، نشر آستان قدس رضوی، ۱۳۷۸.
- ۱۵- صافی گلپایگانی، لطف الله، **منتخب الاثر**، جلد ۱، قم، نشر آثار آیت الله صافی، ۱۳۸۴.
- ۱۶- غفارزاده، علی، **زندگانی نواب خاص امام زمان (عجل الله تعالی فرج شریف)**، چاپ چهارم، قم، نشر نبوغ، ۱۳۸۲.
- ۱۷- فقیه امامی، احمد، **تهیه و تحقیق**، حامد حسن، نواب اصفهانی، **شب‌های انتظار**، جلد دوم، چاپ اول، بی‌جا، نشر روضه العباس، ۱۳۸۸.
- ۱۸- قزوینی، محمدکاظم، **امام مهدی (عجل الله تعالی فرج شریف)**، مترجم علی، کرمی، و محمد، حسینی، چاپ دهم، قم، نشرالها، بی‌تا.
- ۱۹- قرائتی، محسن، **تفسیر نور**، جلد پنجم، چاپ دوازدهم، نشر مرکز فرهنگی درس‌هایی از قران، ۱۳۸۲.
- ۲۰- کریمی نیا، محمدعلی، **آیه‌های ظهور**، چاپ هفتم، بی‌جا، نشر کوثر ادب، ۱۳۹۰.
- ۲۱- گروه پژوهشی مؤسسه فرهنگی موعود، **انتظار منتظر و تکالیف منتظران**، نشر موعود عصر (عج)، چاپ دوم، ۱۳۸۶.

۲۲- متقی زاده، زینب، جهانی شدن و فرهنگ مهدوی، قم، نشر بنیان فرهنگی مهدب موعود، ۱۳۸۸.

۲۳- میر تبار، محمد، آسیب‌شناسی جامعه منتظر، چاپ چهارم، نشر بنیان فرهنگی حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرج شریف)، تهران، بی‌تا.

۲۴- واحد پژوهش و تحقیق مؤسسه فرهنگی موعود، پیش‌گویی‌های آخرالزمان، چاپ دوم، تهران، ۱۳۵۸.

۲۵- واحد تحقیقاتی مسجد جمکران، وظایف منتظران، قم، نشر مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۵.

منابع عربی

- ۱- بخاری، عبدالله محمد اسماعیل، صحیح بخاری، جلد هشت، بی‌جا، نشر دار احیاء التراث، ۲۰۰۱.
- ۲- بحرانی حسینی، هاشم، البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۱، قم، نشر مؤسسه بعثه، بی‌تا.
- ۳- طبرسی، احمد بن علی، الاحتجاج، جلد ۲، مشهد، نشر مرتضی، ۱۴۰۳.ق.
- ۴- طباطبایی، محمد حسین، تفسیر المیزان، مترجم محمد باقر، موسوی همدانی، جلد هفدهم، قم، نشر دفتر انتشارات اسلامی، بی‌تا.
- ۵- کلینی، جعفر محمد بن یعقوب بن اسحاق، اصول کافی، جلد ۷۲، تهران، نشر دارالکتب الاسلامیه، بی‌تا.
- ۶- مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، جلد ۵۲، بیروت، مؤسسه وفاء، ۱۴۰۴.ق.
- ۷- نعمانی، محمد بن ابراهیم، غیبت نعمانی، مترجم محمد جواد، غفاری، نشر صدق، تهران، ۱۳۷۶.

اینترنت

- 1- www.esfahanmasjed.com
- 2- www.tebyon.net